

תוכן העניינים

11	ראשית דבר
13	הקדמה

שער ראשון – שורשים

29	פרק א: זמנים ומקומות
----	----------------------

לידה ופטירה 29; התחלות – שנות השלושים 30; מסוף שנות השלושים ועד אמצע שנות החמישים – מנהיגות הלכתית 34; שנים מאוחרות: משנות החמישים ועד פטירה 36; מקומות: בין רמרו לטרוייש 39; משפחת רבנו תם 43

51	פרק ב: מורים
----	--------------

על מידע ודרכי העברתו 51; ר' מאיר בן שמואל – אבי רבנו תם 54; ר' שמואל בן מאיר [=רשב"ם] 60; מורים נוספים 75

שער שני – ספרייה

83	פתיחה
----	-------

85	פרק ג: התלמוד הירושלמי
----	------------------------

התלמוד הירושלמי באירופה קודם לרבנו תם – סקירה חלקית 85; הירושלמי אצל רבנו תם 88; צינורות היכרות עם הירושלמי – רב ניסים גאון 95; צינורות היכרות עם הירושלמי – רבנו חננאל 99; צינורות היכרות עם הירושלמי – רש"י 103; צינורות היכרות עם הירושלמי –

חילופי שו"ת עם בני זמנו: ר"י כמקרה מבחן 107; מעמד הירושלמי
בעיני רבנו תם 112

116 פרק ד: משנה, תוספתא ומדרש

משנה 116; תוספתא 120; מדרשי ההלכה 139; מדרשי אגדה 150

157 פרק ה: ספרות הגאונים

סמכות הגאונים בעיני רבנו תם 157; ספר הלכות גדולות 161; תשובות
הגאונים 176; איגרת רב שרירא גאון 178; רב האי וחיבוריו 181

184 פרק ו: הפיוט והסידור

פתיחה – ר' אלעזר הקליר 184; פיוטי איטליה, האזהרות ופיוטים
אחרים 194; הסידור והגהתו 196

שער שלישי – יצירה

201 פרק ז: על נוסח התלמוד במשנת רבנו תם

בין מימרה לפרשנותה 202; על מקורן של 'גירסות הנראין פירוש'
בעיני רבנו תם 221; משהו על תיקוני ספרים 224; ומשהו על ספרים:
גיל ומרחב 226

230 פרק ח: תקנות רבנו תם

242 פרק ט: מכישלון הפרשנות ועד תקנת הנדוניה

כתובות מז ע"א – סוגיה ופירושה 242; תקנת הנדוניה 251

257 פרק י: בין תקנת איסור ערעור הגט לפרשנות סוגיית המורדת

תקנת איסור ערעור הגט 257; סוגיית המורדת – כתובות סג ע"ב-סד
ע"א: פרשנות והלכה 269

279 פרק יא: ספר הישר: היווצרות, מבנה, תפוצה

ספר הישר – חלק החידושים 279; ספר הישר: בין חלק החידושים
לחלק התשובות 289; חלק השאלות והתשובות – עריכת קובץ
התשובות בספר הישר 290; חלק השאלות והתשובות של ספר הישר –

הקבצים 294; מועד עריכתו של חלק השו"ת שבספר הישר 295; מעין סיכום 297

שער רביעי – השפעה

- 303 פרק יב: מנהיגותו ההלכתית של רבנו תם**
- 316 פרק יג: מצרפת לאשכנז: על תורת רבנו תם באשכנז**
ריינוס-רמרו-רגנשבורג: על תלמידיו הנוודים של רבנו תם 316;
ר' יצחק בן מרדכי 319; ר' אפרים בן יצחק מרגנשבורג 320; ר' אליעזר
בן שמואל ממיץ 327
- 337 פרק יד: בין השפעה למחלוקת: רבנו תם ור' יוסף בכור שור**
הקדמה 337; נותן טעם לפגם: פרשנות חדשנית של ר' יוסף ותגובת
רבנו תם 337; השגות ר' יוסף על חידושי רבנו תם שבספר הישר –
סוגיית 'טעם כעיקר' 340; הריגת כינה בשבת: פולמוס ומקורותיו 344;
דרך כתיבת כינויים בגיטין 346
- 353 פרק טו: מצרפת לפרובנס: השפעת רבנו תם בפרובנס**
- 371 פרק טז: פולמוס רבנו תם ורבנו משולם: עיון מחודש**
הקדמה 371; תיארוך הפולמוס 372; גישות להבנת רקע הפולמוס 373;
פרשנות על בסיס השוואת מונחים 375; מקום המקרא וספרות התנאים
בפרשנות ובפסיקת ההלכה 380; דרכי פרשנות התלמוד – ספרות בתר-
תלמודית 386; דרכי פרשנות התלמוד – שיקולים חוץ תלמודיים 393;
סיכום 396
- 399 פרק יז: בין רבנו תם לאנרי רוזן שמפן**
פתיחה 399; האם פירש רבנו תם את המקרא? 400; פניית רוזן שמפן
אל רבנו תם 404; מעין סיכום 412
- 414 הרהורי חתימה**
- 417 ביבליוגרפיה**
- 459 מפתחות**